

KNOWLEDGE CENTRE FOR AGRICULTURE

Cattle

Produktionsøkonomi Kvæg 2014

Tabeller og
grafer

Mælkeproduktion efter kvoter

For den enkelte mælkeproducent handler det i høj grad om at tage bestik af udviklingen i rammevilkårene og tilpasse sig eller ligefrem drage nytte af ændringerne i disse. Arkivfoto.

Tabel 1. Nogle væsentlige rammevilkår for mælkeproduktion i 1984 og i dag.

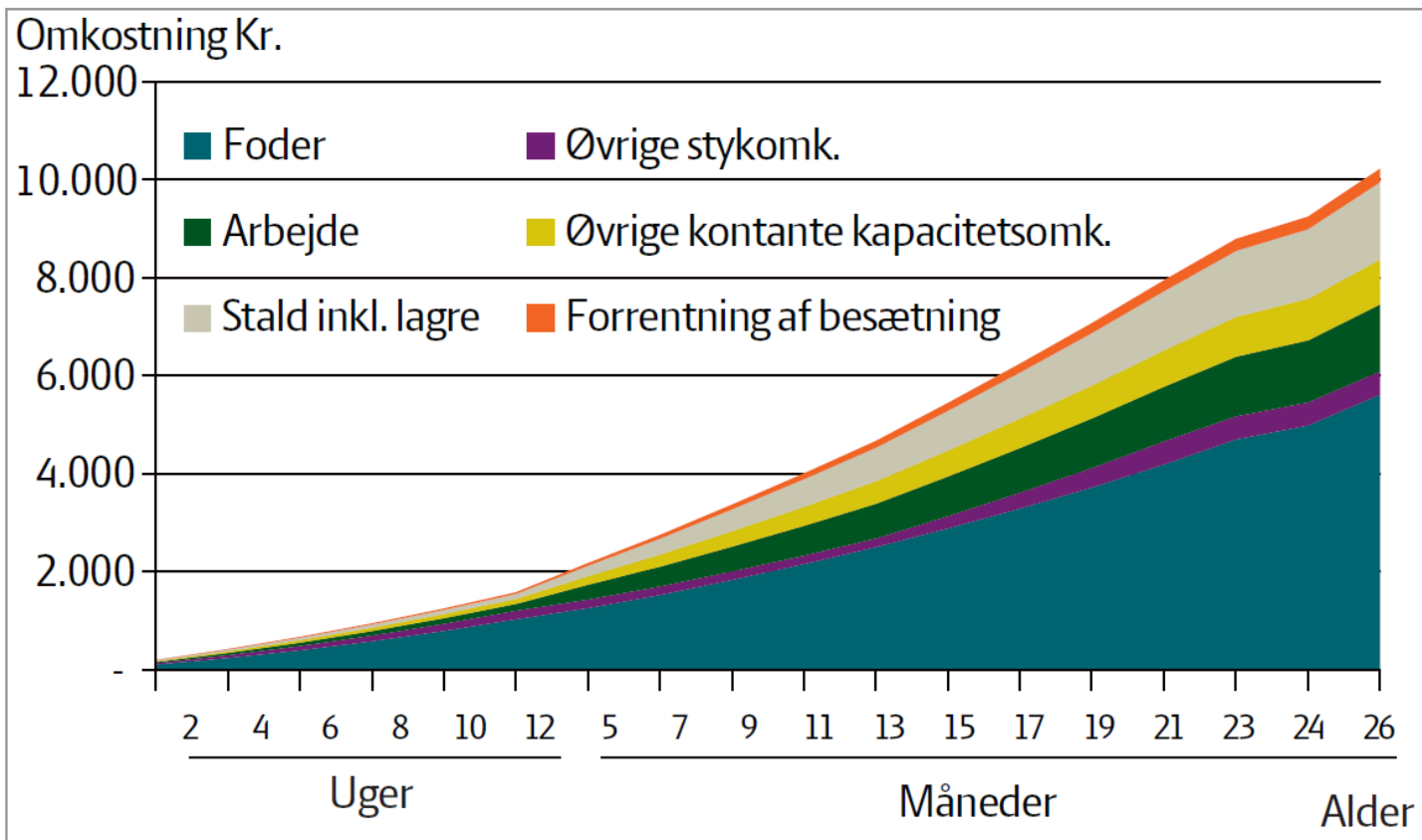
	1984	I dag
Markedet for mælk og mejeri produkter	<ul style="list-style-type: none"> • Importrestriktioner • Eksportstøtte • Priseniveau højere end på verdensmarkedet • Stabilt prisniveau • Danmark konkurrerer på høj kvalitet og høj fødevareresikkerhed • Langt hovedparten af produkternes værdi bliver skabt på mejeriet 	<ul style="list-style-type: none"> • Importrestriktioner – men færre end i 1984 • Ingen eksportstøtte • Priseniveauet følger verdensmarkedspriserne • Fluktuerende og uforudsigelige priser • Danmark konkurrerer på høj kvalitet, høj fødevareresikkerhed OG høje standarder vedrørende den måde mælken produceres på gårdene • En stadig større andel af produkternes værdi bliver skabt på gården
Landbrugsstøtte og politik	<ul style="list-style-type: none"> • Prisstøtte direkte knyttet til produktionen • Mælkeproduktion begrænset af kvoter • Kun landmænd kan eje landbrugsbedrifter 	<ul style="list-style-type: none"> • Afkoblet støtte uafhængig af produktionen • Mælkeproduktion begrænset af kvoter, men ikke efter 2015 • Eksterne investorer har mulighed for at investere i landbrug
Miljø og dyrevelfærd	<ul style="list-style-type: none"> • Få om nogle miljøregler (den første vandplan kom i 1985) • Ingen regler vedrørende dyrevelfærd 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfattende regelsæt (gødningsplaner og -regnskaber, opbevaringskrav, dyrkningskrav, miljøgodkendelse osv.) • Detaljerede regler vedrørende opstaldning af malkekvæg
Økonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Få og generelt enkle låntyper • Højt renteniveau. 15 % • Inflation: 6,3 % 	<ul style="list-style-type: none"> • Mange og til tider meget komplekse låntyper • Ekstremt lavt renteniveau: 1,8 % • Inflation: 0,8 %

¹ Effektiv rente på 10-årige statsobligationer.

Bedre økonomi med færre kvier

Kvier er en integreret del af mælkeproduktionen, men hvor mange kvier er der egentlig behov for? Arkivfoto.

Figur 1. Akkumulerede omkostninger ved opdræt af kælvekvie (stor race).

Tabel 1. Antal malkekøer, der kan udvides med, pr. opdræt besætningen reduceres med.

DE pr. styk opdræt (kælvningsalder: 26 mdr.)	0,44
DE pr. malkeko (stor race, 10.000 kg EKM)	1,37
Antal køer, der kan udvides med pr. opdræt, som besætningen reduceres med	0,32

Tabel 2. De to bedriftstyper og fire udsætningsstrategier.

		Bedrift A	Bedrift B
Karakteristika*		Gns. ydelsesniveau Gns. reproduktionseffektivitet Gns. sundhedstilstand	Højt ydelsesniveau Høj reproduktionseffektivitet Høj sundhedstilstand
Strategi			
1	Nudrift: Overskudskvier sælges	11 insemineringscykluser	9 insemineringscykluser
2	Nudrift: Alle kvier afprøves i besætningen	11 insemineringscykluser	9 insemineringscykluser
3	Lavere udskiftning	15 insemineringscykluser	12 insemineringscykluser
4	Lavere udskiftning, kønssorteret sæd og kødkvægssæd	11 insemineringscykluser 25% kønssorteret sæd på kvier 33% kødkvægssæd på 2.-kalvs og øvrige køer	12 insemineringscykluser 25% kønssorteret sæd på kvier 75% kødkvægssæd på 2.-kalvs og øvrige køer

*Gns. reproduktionseffektivitet hhv. gns. sundhedstilstand svarer til, hvad besætningerne i gennemsnit opnår, når ydelsen pr. ko er på 10.000 kg EKM. Høj reproduktionseffektivitet hhv. god sundhedstilstand svarer til hvad de 25 pct. bedste bedrifter opnår, når ydelsen pr. ko er 11.500 kg EKM.

Tabel 3. De økonomiske konsekvenser af de fire strategier vurderet for Bedrift A (gns. ydelsesniveau, sundhedstilstand og reproduktionseffektivitet.).

	Strategi 1	Strategi 2	Strategi 3	Strategi 4
Tekniske resultater				
Årskøer	200	199	201	205
Antal kvier	203	203	196	183
Kg EKM pr. årsko	10.002	10.018	9.816	9.901
Udskiftningsprocent	40	41	32	37
Antal solgte kælvkvier	1	0	15	0
Antal DE	302	302	301	302
g metan pr. kg EKM	19,08	19,08	19,10	18,7
Ton metan i alt	38,2	38,0	37,7	38,0

Tabel 3. De økonomiske konsekvenser af de fire strategier vurderet for Bedrift A (gns. ydelsesniveau, sundhedstilstand og reproduktionseffektivitet.).

	Strategi 1	Strategi 2	Strategi 3	Strategi 4
Bruttoudbytte	1.000 kr.			
Mælk	5.811	5.817	5.738	5.896
Udsætterkøer	353	362	269	331
Kalve	31	31	30	41
Kvier	59	45	176	41
Statusforskydning	5	3	2	-7
Bruttoudbytte i alt	6.259	6.259	6.215	6.301
Stykomkostninger				
Foder, køer	2.074	2.076	2.061	2.109
Foder, kvier	515	516	499	463
Sygdomsbehandling	52	51	54	52
Avlsomkostninger	54	54	56	53
Øvrige omkostninger, køer*	219	218	220	224
Øvrige omkostninger kvier**	417	418	406	376
Stykomkostninger i alt	3.331	3.334	3.296	3.279
Resultat	2.928	2.925	2.919	3.022
Forskel i forhold til strategi 1	-	-3	-9	+96

Tabel 4. De økonomiske konsekvenser af de fire strategier vurderet for bedrift B (højt ydelsesniveau, sundhedstilstand og reproduktionseffektivitet.).

	Strategi 1	Strategi 2	Strategi 3	Strategi 4
Tekniske resultater				
Årskøer	200	197	205	226
Antal kvier	232	245	213	142
Kg EKM pr. årsko	11.454	11.689	11.253	11.243
Udskiftningsprocent	38	52	25	23
Solgte kælvkvier	22	0	39	7
Antal DE	313	313	313	313
Gram metan pr. kg EKM	18,46	18,6	18,21	16,73
Ton metan i alt	42,3	42,8	42,0	42,5

Tabel 4. De økonomiske konsekvenser af de fire strategier vurderet for bedrift B (højt ydelsesniveau, sundhedstilstand og reproduktionseffektivitet.).

	Strategi 1	Strategi 2	Strategi 3	Strategi 4
Bruttoudbytte	1.000 kr.			
Mælk	6.675	6.700	6.691	7.386
Udsætterkøer	385	521	254	255
Kalve	36	37	33	87
Kvier	257	61	397	91
Statusforskydning	-1	0	0	-3
Bruttoudbytte i alt	7.351	7.320	7.376	7.816
Stykomkostninger				
Foder, køer	2.294	2.289	2.309	2.548
Foder, kvier	598	632	552	347
Sygdomsbehandling	34	32	37	41
Avlsomkostninger	59	61	58	51
Øvrige omkostninger, køer*	219	216	224	248
Øvrige omkostninger kvier**	480	507	445	286
Stykomkostninger i alt	3.684	3.738	3.625	3.521
Resultat	3.666	3.582	3.750	4.295
Forskel i forhold til strategi 1		-84	+84	+629

Tabel 5. Eksempel på stigning i de faste omkostninger som følge af en besætningsudvidelse på 26 køer på Bedrift B.

		I alt
Kontante kapacitetsomkostninger	26 køer x 7.500 kr. pr. ko x 50%	97.500 kr.
Omkostninger til afskrivning og forrentning	Investeringssum: 7.500 kr. pr. ko Levetid: 10 år Rente: 8%	30.000 kr.
I alt		127.500 kr.

Sæt pris på krydsningskalvene

Et udsnit af holdet af krydsningstyre på DKC. Tyrene har Limousine- og Blåkvægsfædre og Holsteinmødre. Tyrene har haft en daglig tilvækst fra fødsel til 8½ måned på 1.430 g. Foto: Peter Hvid Laursen.

Malkekvægproducenter tjener det samme ved salg af krydsnings-spædkalve som ved salg af renracede kalve

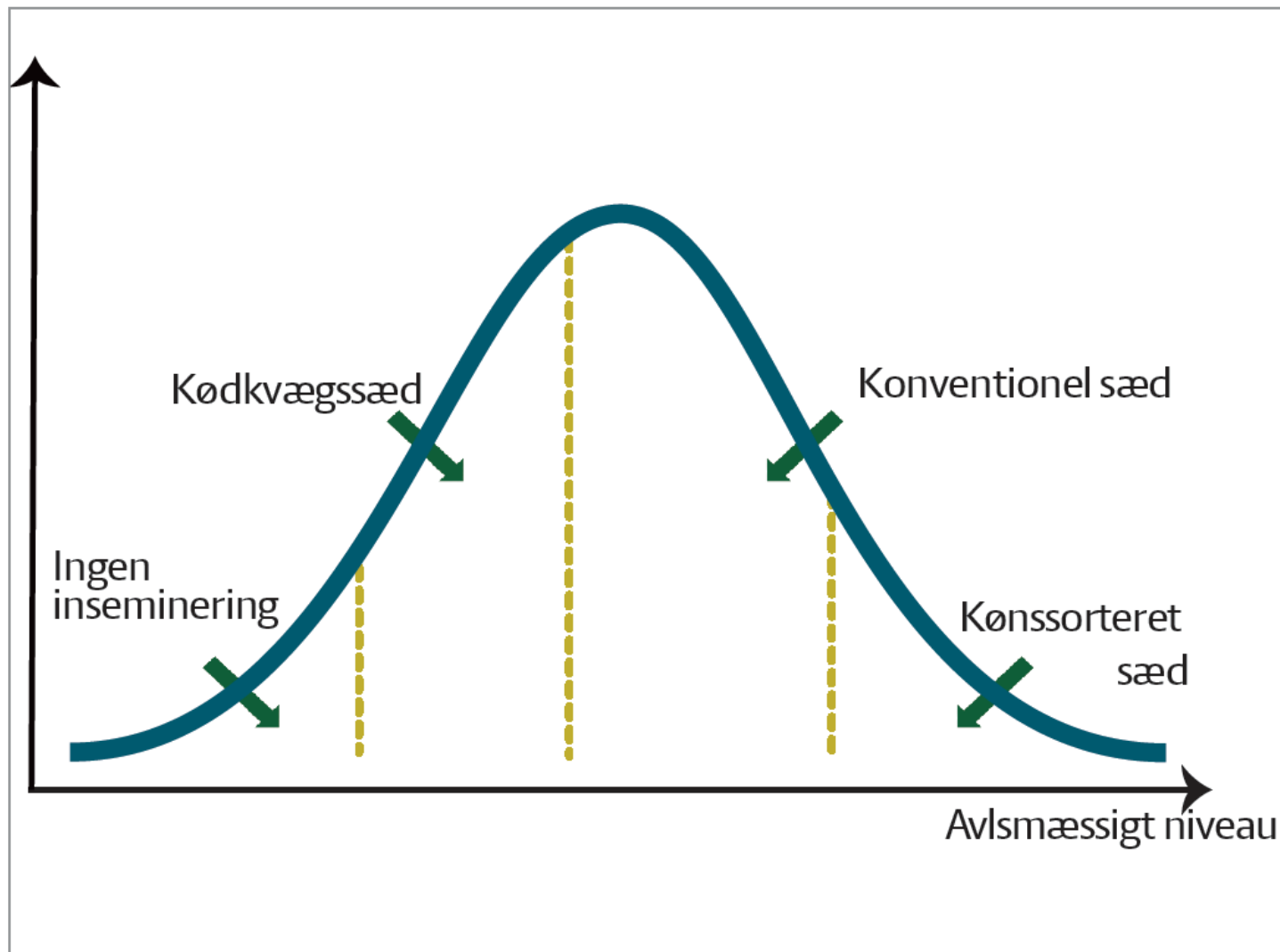
Slagtekalveproducenter tjener det samme ved opdræt af en krydsningskalv som ved opdræt af en renracede kalv

Figur 1. Den grønne planke viser det spænd, hvori prisen for en krydsningskalv skal ligge, hvis både mælkeproducent og slagtekalveproducent skal have en økonomisk gevinst.

Tabel 1. Værdi af øget avlsmæssigt niveau og øget DB ved forskellig anvendelse af KSS og kødkvægssæd i en gennemsnitlig Holstein besætning med konstant udskiftningsprocent (Hjortø et al., 2014).

KSS på kvier, %	40	60	80	40	40	60	60
KSS på 1.-kalvskøer, %	0	0	0	20	40	20	40
Andel, køer ins. m. kødkvæg	17	25	32	21	25	29	32
Værdi af øget avlsmæssigt niveau, kr. pr. årsko	93	116	118	109	117	131	155
Øget DB pr. årsko	75	68	82	98	82	90	113

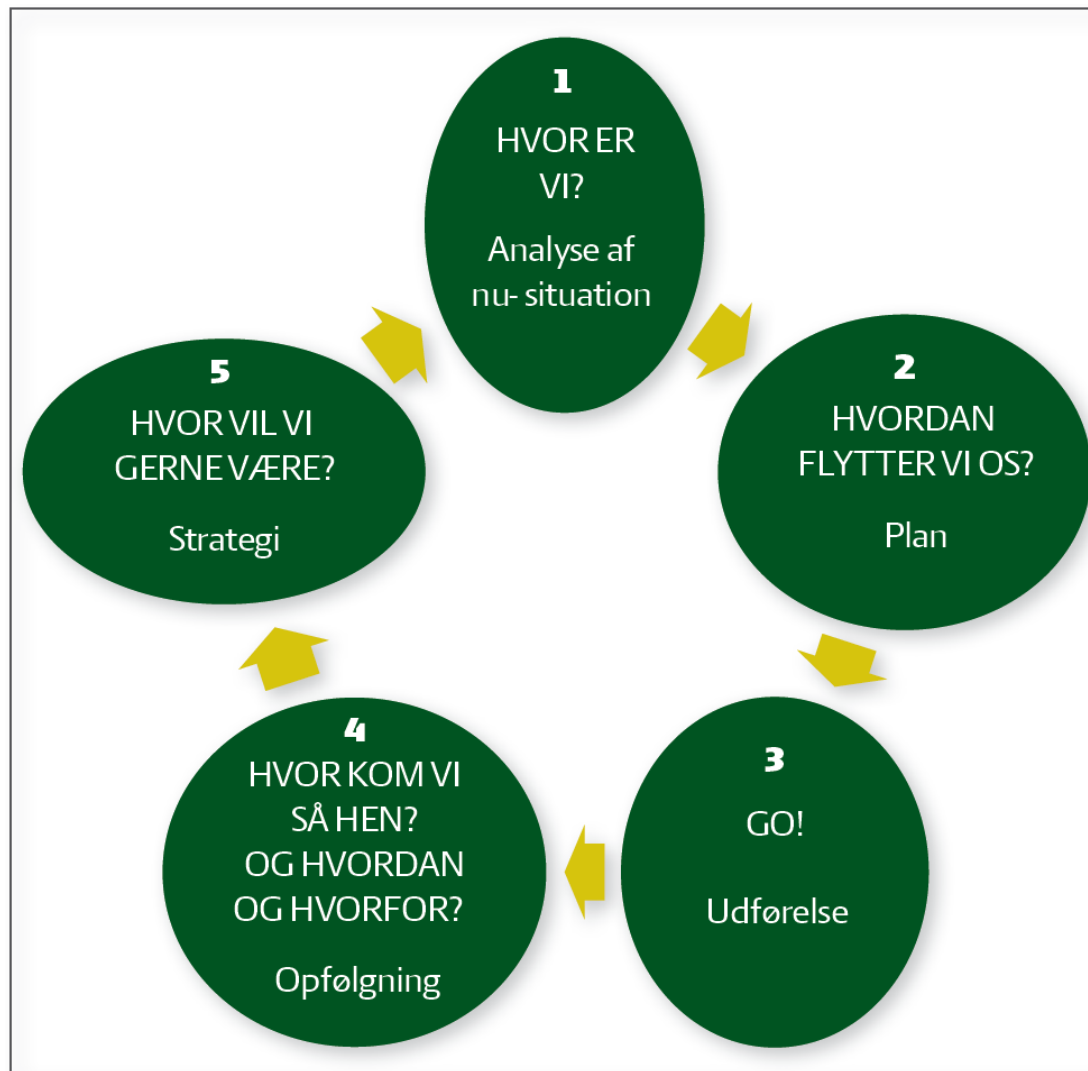

Figur 2. Inseminering med forskellige typer sæd afhængig af hundyrenes avlsmæssige niveau.

Sæt fremstillingsprisen for grovfoder under lup

Udbytter, logistik og maskinparkens beskaffenhed er afgørende elementer for, hvor dyrt det er at producere sit eget grovfoder. Arkivfoto: Peter Hvid Laursen.

Figur 1. Grafisk fremstilling af de fem stadier i forbedringsplanen.

Totaløkonomi for mælkeproducenter

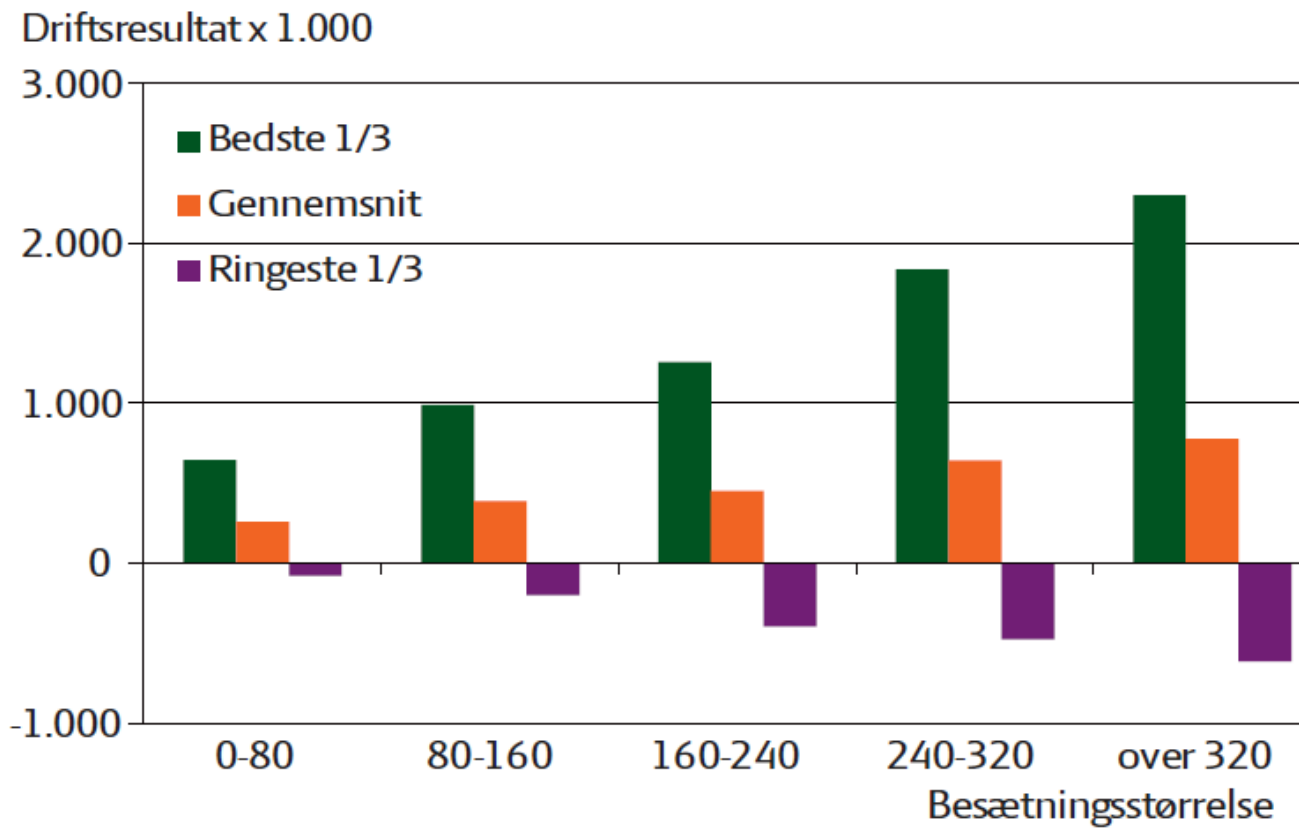
Mælkeydelsen pr. årsko steg med hele 2,9 pct. og bidrog således sammen med stigningen i mælkeprisen på 36 øre pr. kg EKM til, at det samlede bruttoudbytte steg med 626 tkr. til 6.212 tkr. Arkivfoto.

Tabel 1. Fem års udvikling for alle heltidskvægbedrifter (konventionelle og økologiske).

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	2.040	2.202	2.348	2.354	1.839
Antal bedrifter	3.737	3.719	3.449	3.616	3.445
Antal årskøer	132	139	152	158	162
Ha i omdrift	126	137	138	145	153
Beløb i 1.000 kr.					
Bruttoudbytte	3.071	3.605	5.232	5.586	6.212
Stykomkostninger	1.807	1.351	2.553	2.860	3.178
Dækningsbidrag	1.264	2.254	2.679	2.726	3.033
Kontante kapacitetsomkostninger	1.176	1.292	1.435	1.526	1.621
Afskrivninger mv.	479	498	535	556	552
Resultat af primær drift	-392	463	708	644	861
Afkoblet EU-støtte	433	463	457	481	488
Finansieringsomkostninger	970	1.030	974	933	905
Driftsresultat	-928	-73	191	192	444
Egenkapital	7.613	7.271	5.188	5.058	4.593
Hensættelser	1.814	1.996	1.702	1.609	1.693
Gæld i alt	18.975	20.968	22.119	22.884	23.866
Balance	28.402	30.236	29.009	29.551	30.153

Tabel 2. Indtjening for konventionelle kvægbedrifter med stor race opdelt efter størrelse.

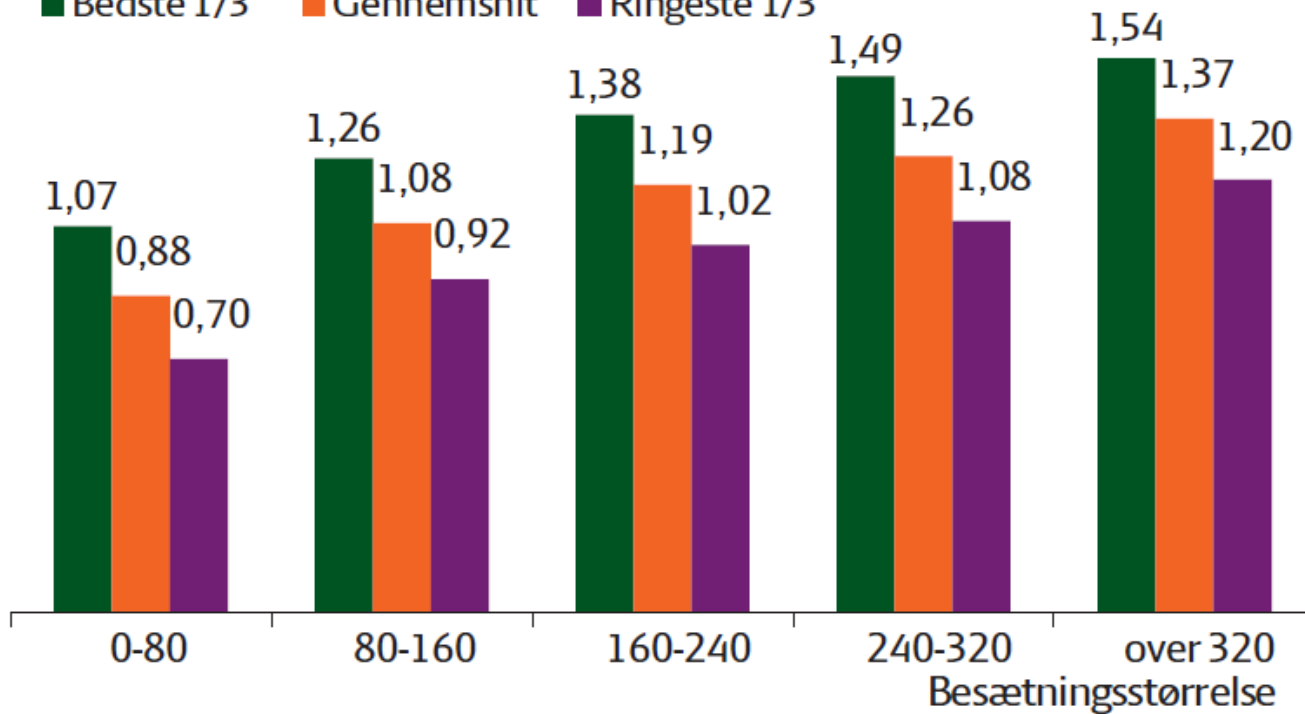
Antal årskøer	Gns.	0-80	80-160	160-240	240-320	over 320
Antal bedrifter	2.695	617	1.039	582	252	205
Årskøer	164	57	122	195	278	469
Areal i omdrift	149	74	124	182	225	316
Kg EKM pr. ko	9.333	8.582	9.228	9.397	9.468	9.574
Beløb i 1.000 kr.						
Dækningsbidrag	3.020	1.030	2.265	3.650	5.096	8.496
Kontante kapacitetsomkostninger	1.611	602	1.198	1.942	2.634	4.547
Afskrivninger mv.	553	193	458	679	918	1.321
Resultat af primær drift	856	236	610	1.029	1.543	2.628
Afkoblet EU-støtte	484	243	407	577	709	1.054
Finansieringsomkostninger	909	217	626	1.151	1.587	2.905
Driftsresultat	430	261	391	456	665	777
Aktiver i alt	30.159	14.352	24.968	35.462	47.537	67.653
Egenkapital	4.353	5.867	4.786	4.352	3.045	-795
Nøgletal						
Soliditet, %	19,5	43,0	18,7	10,6	4,5	-3,5
Afkastningsgrad, landbrug	2,5	0,4	2,0	2,6	3,2	3,9
Overskudsgrad, landbrug	11,2	2,1	9,7	11,7	13,7	14,3
Aktivernes omsætningshastighed, landbrug	0,23	0,17	0,20	0,23	0,24	0,29
Kapacitetsgrad	1,17	0,88	1,08	1,19	1,27	1,37
Antal køer pr. ha i omdrift	1,10	0,77	0,98	1,07	1,24	1,48
Forpagtet andel af areal, %	30	23	26	32	33	36
Landbrugsaktiver pr. årsko	171.275	222.535	190.019	170.994	160.663	136.581

Figur 1. Spredning i driftsresultater. Heltidsproducenter med stor race opdelt efter størrelse.

Spredning i kapacitetsgrad

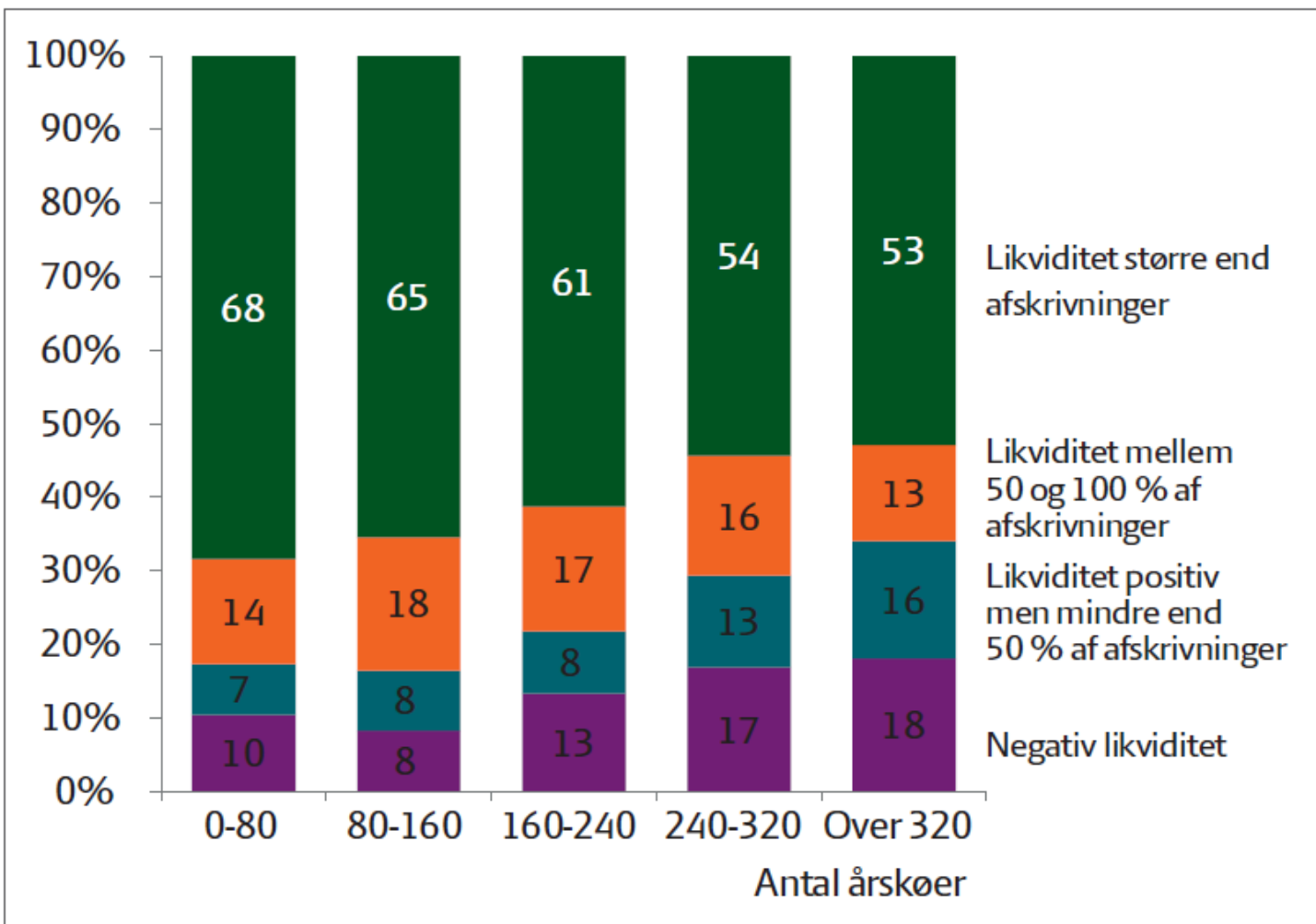
■ Bedste 1/3 ■ Gennemsnit ■ Ringeste 1/3

Figur 2. Spredning i kapacitetsgrad, konventionelle mælkeproducenter med stor race, opdelt efter størrelse og sorteret på driftsresultat. Gruppeinddelingen matcher figur 1.

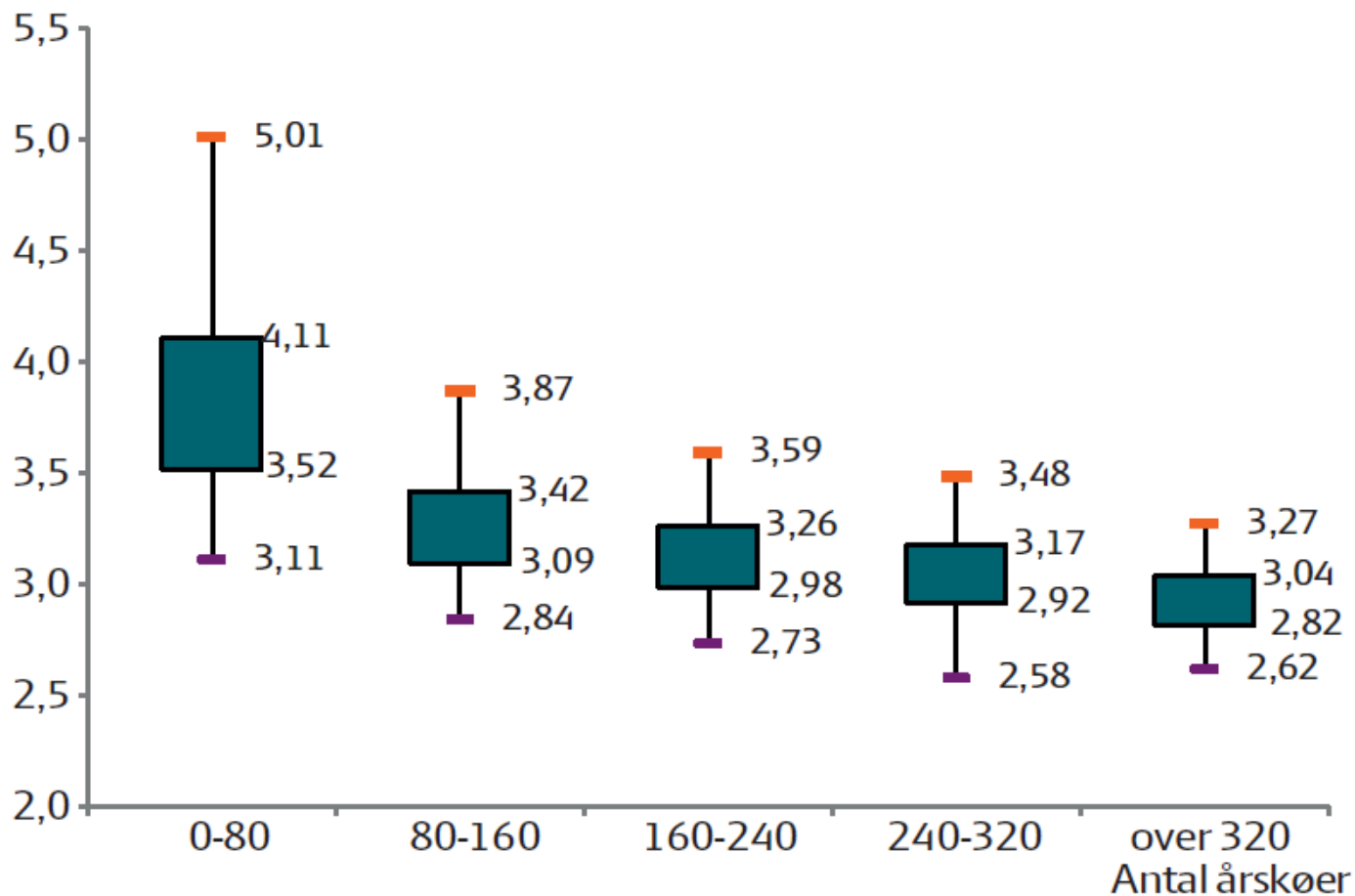
Tabel 3. Investering og finansiering for konventionelle bedrifter med stor race, opdelt efter størrelsesgrupper.

Antal årskøer	Gns.	0-80	80-160	160-240	240-320	Over 320
Investeringer, 1.000 kr.						
Driftsbygninger	210	27	155	263	457	587
Inventar stald	145	24	116	159	314	405
Maskiner mark	140	66	126	175	221	237
Grundforbedring	8	1	7	8	17	19
Investering produktionsanlæg i alt	502	118	402	606	1.010	1.248
Driftsmæssige afskrivninger	553	193	458	679	918	1.321
Nettoinvestering produktionsanlæg	-51	-75	-55	-73	91	-72
Jord	342	72	253	380	684	1.074
Mælkekvote og øvrige immaterielle aktiver	34	-26	-3	41	124	276
Nettoinvestering landbrug	325	-30	195	348	899	1.278
Beboelse, biler og aktiver udenfor landbrug	91	39	85	90	134	223
Samlede investeringer	969	202	738	1.117	1.951	2.822
Likviditet, 1.000 kr.						
Likviditet efter regulering og privat	660	286	601	847	987	1.155
Likviditetsoverskud/-behov	-309	84	-136	-270	-964	-1.667
Selvfinansiering, %	68	141	82	76	51	41
Kr. pr. årsko						
Nettoinvestering, produktionsanlæg/årsko	-312	-1.320	-453	-373	329	-154

Figur 3. Sammenligning af likviditet efter regulering og privat med niveauet for afskrivninger.

Kr. kg EKM

Figur 4. Spredning i fremstillingspris pr. kg EKM, inklusive ejerløn og forrentning af bundet kapital. Fremstillingsprisen er beregnet på hele virksomheden for bedrifter med konventionel stor race. Den midterste tredjedel af bedrifterne, målt på fremstillingsprisen, vises ved den blå firkant, mens den lille streg for neden viser niveauet for de 10 pct. bedste, og den orange streg for oven niveauet for de 10 pct. dårligste.

Tabel 4. Indtjening for malkekvægsbedrifter efter race og driftsform.

	Stor race		Jersey	
	Økolog	Konv.	Økolog	Konv.
Antal bedrifter	388	2.695	37	315
Årskøer	145	164	163	172
Areal i omdrift	197	149	157	130
Kg EKM pr. ko	8.331	9.333	7.838	8.628
Kr. pr. kg EKM	3,31	2,87	3,40	3,01
Beløb i 1.000 kr.				
Dækningsbidrag	3.096	3.020	2.851	3.083
Kontante kapacitetsomkostninger	1.696	1.611	1.551	1.614
Afskrivninger	590	553	524	489
Resultat af primær drift	810	856	777	980
Afkoblet EU-støtte	581	484	473	410
Nettoforpagtningsafgift	302	213	226	215
Øvrige finansieringsomkostninger	664	696	632	587
Driftsresultat	424	430	392	588
Landbrugsaktiver i alt	28.393	30.501	27.082	23.694
Nøgletal				
Soliditet, %	19,3	19,5	16,3	21,7
Afkastningsgrad, landbrug	2,2	2,5	2,3	3,5
Overskudsgrad, landbrug	10,8	11,4	10,5	13,9
Aktivernes omsætningshastighed, landbrug	0,20	0,23	0,22	0,25
Kapacitetsgrad	1,14	1,17	1,15	1,26
Antal køer pr. ha i omdrift	0,74	1,10	1,04	1,32
Forpagtet andel af areal, %	37	30	36	38

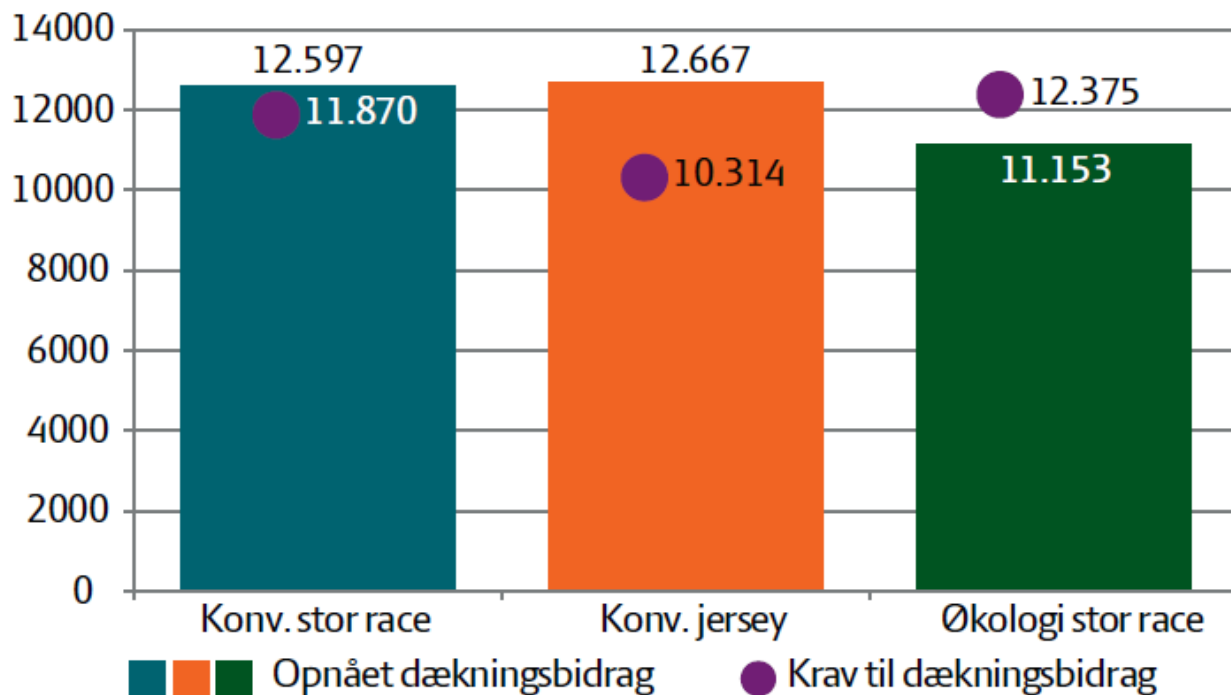
Business Check Kvæg 2013

I modsætning til de seneste par år lykkedes det den gennemsnitlige konventionelle mælkeproducent at få positiv profit i mælkeproduktionen. Arkivfoto.

Opnået dækningsbidrag og krav til dækningsbidrag

Kr. pr. årsko

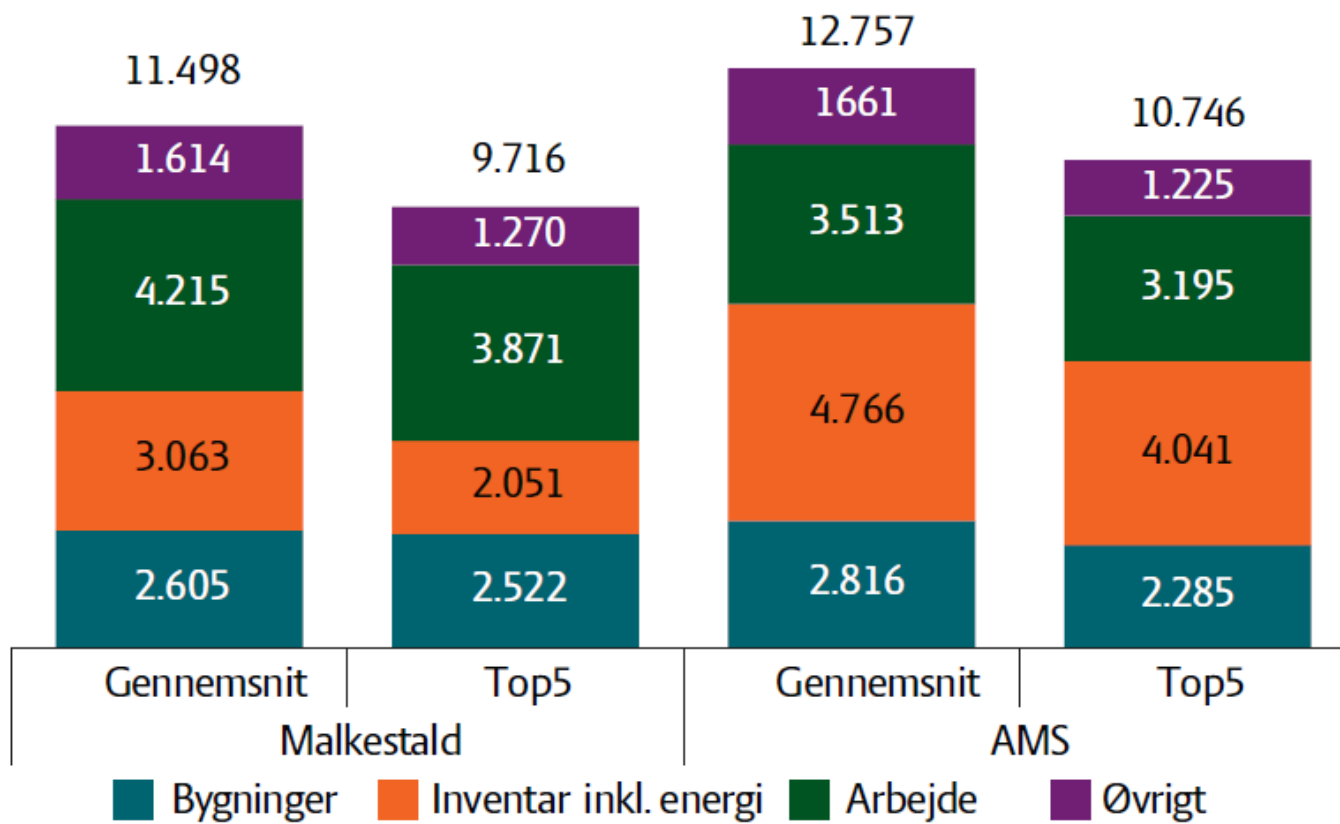
Figur 1. Opnået dækningsbidrag i 2013 (boksene) og krav til dækningsbidrag (prikkerne), fordelt på racer.

Tabel 1. Hovedtal for konventionelle bedrifter fra 2010-2013 med stor race. (Ikke de samme bedrifter, der indgår alle år).

	2010*	2011	2012	2013
Antal bedrifter	36	151	431	472
Kg EK mælk pr. årsko leveret	9.140	8.900	9.227	9.619
Opnået pris pr. kg EK mælk	2,50	2,59	2,52	2,87
Resultat pr. årsko				
Bruttoudbytte	23.593	26.403	26.663	30.290
Foder	10.997	12.812	13.555	15.261
Dyrlæge og diverse stykomkostninger	2.640	2.449	2.382	2.432
Stykomkostninger	13.637	15.261	15.937	17.693
Dækningsbidrag	9.956	11.142	10.726	12.597
Arbejdsomkostninger	3.788	3.606	3.818	3.905
Vedligehold og energi mm.	2.754	3.262	3.050	3.173
Rente leje og afskrivninger	5.576	5.007	5.062	4.792
Årets resultat	-2.162	-733	-1.204	727
Krav til dækningsbidrag	12.117	11.875	11.930	11.870
Fremstillingspris pr. kg EK mælk	2,58	2,68	2,71	2,76
Foderomkostninger pr. kg EK mælk	1,20	1,43	1,46	1,58
Afkastningsgrad	1,3	3,0	1,8	4,5

*I 2010 er det kun for konventionel stor race med malkestald.

Fordeling af krav til dækningsbidrag pr. årsko

Figur 2. Krav til dækningsbidrag pr. årsko udspecificeret på hovedelementerne for henholdsvis gennemsnittet af alle stor race konventionel AMS- og malkestaldsbedrifter og ligeledes gennemsnittet af top fem for de to grupper.

Tabel 2. Resultater pr. årsko, konventionel stor race opdelt efter størrelse.

	50-79*	80-159	160-239	240-319	>320
Antal bedrifter i gruppe	13	162	160	82	55
Antal årskøer	69	131	196	280	444
Kg EK mælk pr. årsko leveret	9.815	9533	09.627	9.718	9.645
Fremstillingspris pr. kg EK mælk	2,93	2,81	2,77	2,72	2,67
Opnået pris pr. kg EK mælk	2,83	2,86	2,87	2,87	2,89
Resultat pr. årsko					
Bruttoudbytte	30.474	30.011	30.340	30.379	30.747
Grovfoder**	6.414	6.576	6.431	6.579	6.307
Indkøbt foder	8.897	8.617	8.850	8.730	8.908
Dyrelæge og diverse stykomkostninger	2.600	2.444	2.517	2.291	2.440
Samlede stykomkostninger	17.911	17.636	17.798	17.600	17.655
Dækningsbidrag	12.563	12.375	12.542	12.780	13.092
Bygninger	2.689	2.549	2.784	2.789	2.595
Inventar inkl. energi	4.647	3.757	3.563	3.561	3.623
Arbejdskraft	4.435	4.132	3.864	3.716	3.567
Øvrigt	2.037	1.694	1.616	1.487	1.435
Krav til dækningsbidrag	13.808	12.132	11.827	11.552	11.220
Årets resultat	-1.244	243	715	1.227	1.872
Andel af bedrifter med årets resultat >0	31 %	56 %	67 %	65 %	87 %
Afkastningsgrad	1,3	4,2	4,8	5,6	7,1

* Der indgår ikke bedrifter med under 50 årskøer i Business Check 2013.

** Grovfoder er værdisat til den interne overførsel. Hvis der i stedet anvendes den gennemsnitlige fremstillingspris for grovfoder for alle konventionelle stor race-bedrifter, der har driftsgrensanalyse for både deres grovfoder og mælkeproduktion, vil omkostningerne til grovfoder i gennemsnit blive 1.920 kr. højere pr. årsko svarende til en fremstillingspris på mælk, der er cirka 20 øre højere pr. kg EKM.

Udviklingen i KvægNøglebedrifternes dækningsbidrag

Dækningsbidraget pr. kg EKM steg med 22 øre i 2013 i forhold til 2012. Dækningsbidraget pr. årsko er steget fra 2012 til 2013 med 2.500 kr. Arkivfoto.

Tabel 1. Dækningsbidrag pr. årsko inkl. opdræt for konventionelle malkekøer af stor race fra 2010-2013. Tallene bygger på opgørelser af dækningsbidrag i KvægNøglen.

År	2010	2011	2012	2013
Antal bedrifter	140	161	181	202
Produktionsgrundlag				
Antal årskøer	170	192	205	210
Mælkeydelse lev., kg EKM pr. årsko	9.191	9.120	9.354	9.671
Priser				
Mælkepris, kr. pr. kg EKM	2,34	2,60	2,53	2,87
Kraftfoder, kr. pr. FE	1,70	2,03		
Kraftfoder, kr. pr. kg			2,33	2,65
Skrå og kager, kr. pr. kg				2,56
Korn, kr. pr. FE	1,07	1,44		
Korn og bælgæd, kr. pr. kg			1,44	1,43
Grovfoder, kr. pr. FEN	1,05	1,12	1,09	1,10
Bruttoudbytte				
Mælkeindtægt, kr. pr. årsko	21.870	24.178	23.647	27.717
Tilvækstværdi, kr. pr. årsko*	1.883	2.934	2.928	2.815
Bruttoudbytte, i alt	23.753	27.112	26.575	30.532
Stykomkostninger				
Foderomkostninger, kr. pr. årsko	11.414	12.957	13.198	15.012**
Øvrige stykomkostninger, kr. pr. årsko	2.392	2.304	2.364	1.986**
Stykomkostninger i alt, kr. pr. årsko	13.807	15.262	15.562	16.998
Dækningsbidrag pr. årsko	9.947	11.850	11.064	13.534
Dækningsbidrag pr. kg EKM	1,08	1,29	1,18	1,40

* Værdiændring på besætningen udgør - 431 kr. i 2010, 310 kr. i 2011 og 551 kr. i 2012 og -340 kr. i 2013.

** Omkostninger til mineraler og vitaminer er i 2013 flyttet fra øvrige stykomkostninger til foderomkostninger.

Tabel 2. Dækningsbidrag for konventionelle Jersey malkekøer inklusiv opdræt fra 2010 til 2013. Tallene bygger på opgørelser af dækningsbidrag i KvægNøglen.

År	2010	2011	2012	2013
Antal bedrifter	24	25	22	56
Produktionsgrundlag				
Antal årskøer	192	200	256	237
Mælkeydelse lev., kg EKM pr. årsko	8.497	8.594	8.602	8.944
Priser				
Mælkepris, kr. pr. kg EKM	2,42	2,68	2,66	2,99
Kraftfoder, kr. pr. FE	1,63	1,95		
Kraftfoder, kr. pr. kg			2,75	2,64
Skrå og kager, kr. pr. kg				2,42
Korn, kr. pr. FE	1,08	1,35		
Korn og bælgssæd kr. pr. kg			1,50	1,35
Grovfoder, kr. pr. FEN	1,05	1,12	1,12	1,07
Bruttoudbytte				
Mælkeindtægt, kr. pr. årsko	20.620	23.148	22.924	26.784
Tilvækstværdi, kr. pr. årsko*	665	1.193	1.528	1.602
Bruttoudbytte, i alt	21.285	24.341	24.452	28.386
Stykomkostninger				
Foderomkostninger, kr. pr. årsko	9.209	10.614	11.521	12.446**
Øvrige stykomkostninger, kr. pr. årsko	2.248	2.048	2.087	1.716**
Stykomkostninger i alt, kr. pr. årsko	11.457	12.662	13.608	14.162
Dækningsbidrag pr. årsko	9.827	11.679	10.845	14.225
Dækningsbidrag pr. kg EKM	1,15	1,36	1,26	1,59

* Værdiændringen på besætningen udgør, -356 kr./årsko i 2010, 4 kr. i 2011 og 254 kr./årsko i 2012 og -120 i 2013.

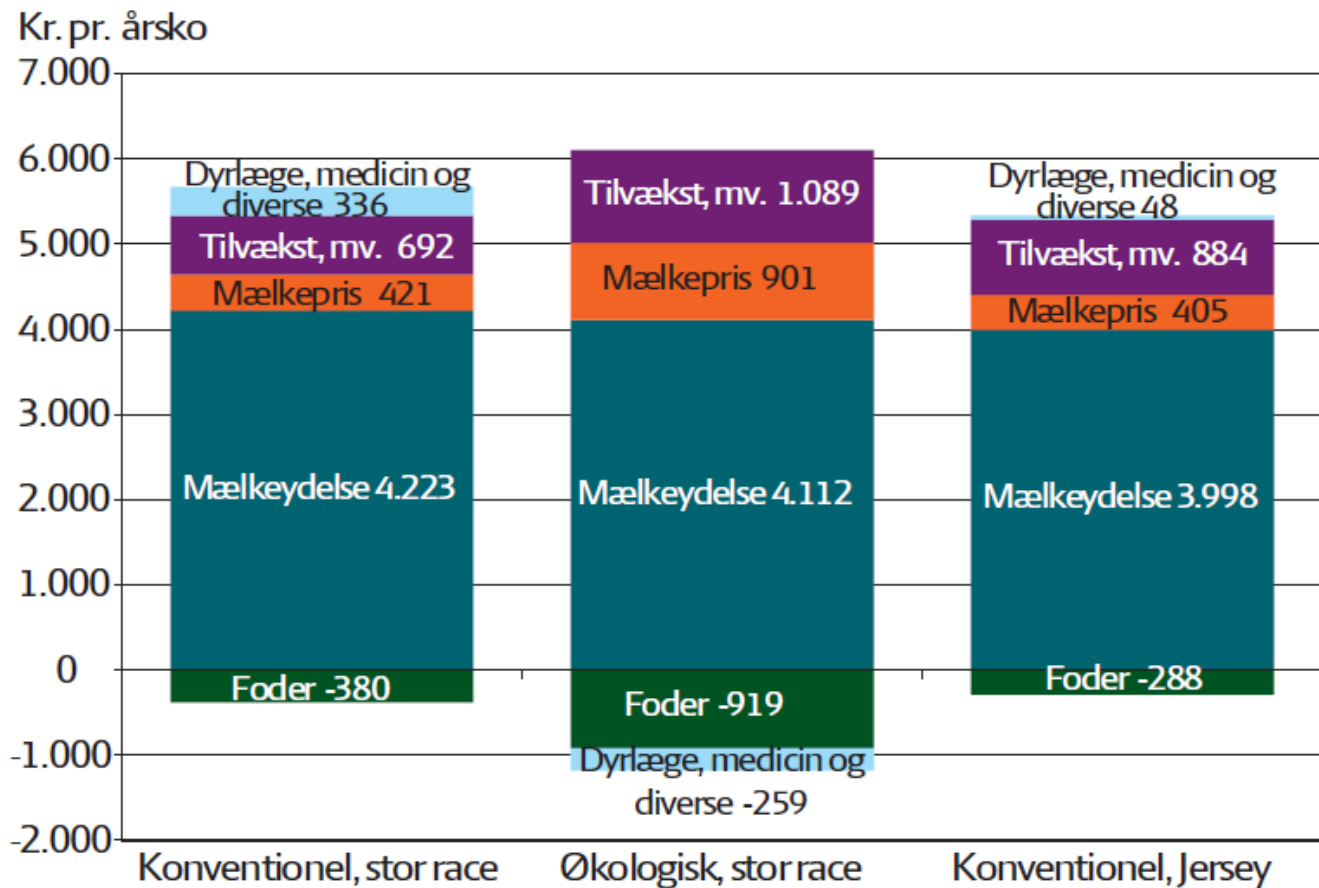
** Omkostninger til mineraler og vitaminer er i 2013 flyttet fra øvrige stykomkostninger til foderomkostninger.

Tabel 3. Dækningsbidrag for økologiske malkekøer af stor race fra 2010 til 2013. Tallene bygger på opgørelser af dækningsbidrag i KvægNøglen.

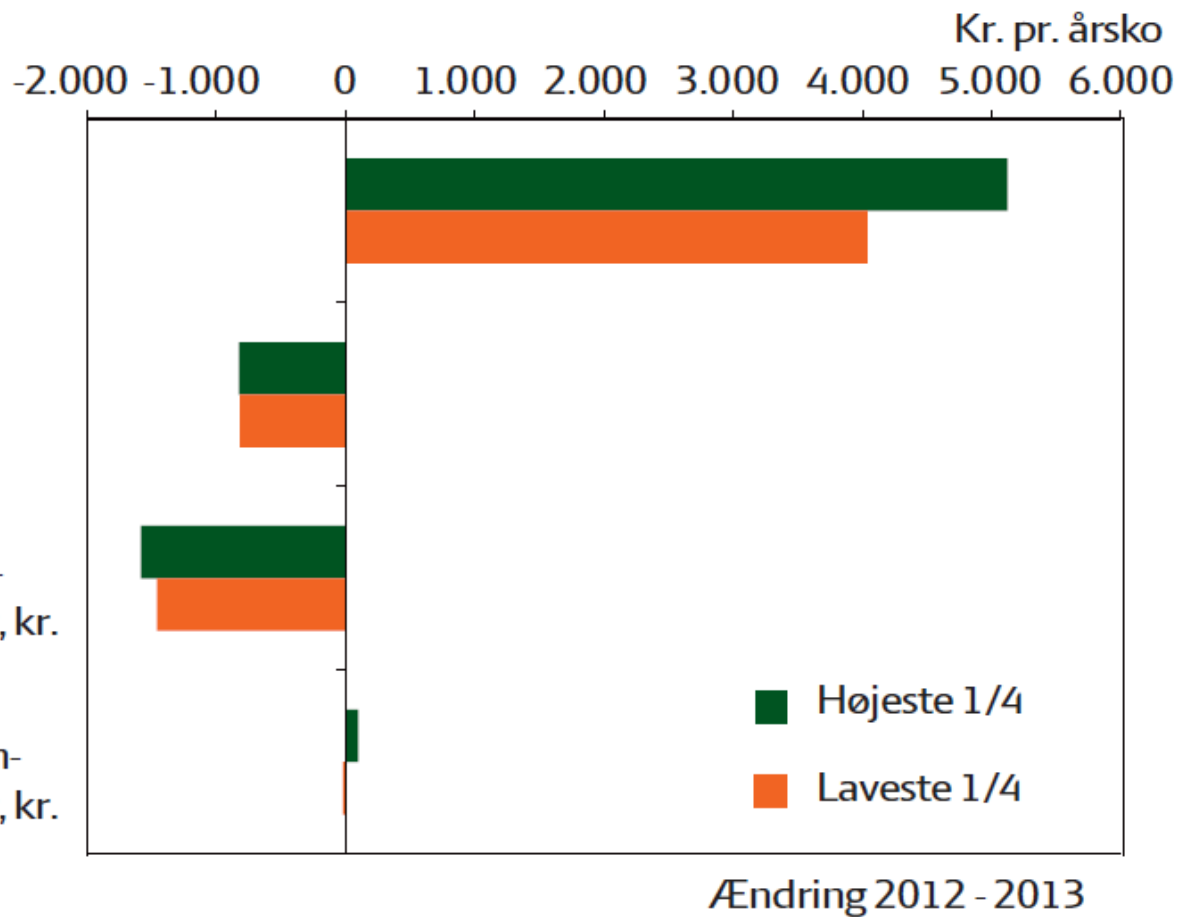
År	2010	2011	2012	2013
Antal bedrifter	33	33	35	34
Produktionsgrundlag				
Antal årskøer	171	177	185	222
Mælkeydelse lev., kg EKM pr. årsko	8.432	8.556	8.644	8.804
Priser				
Mælkepris, kr. pr. kg EKM	2,86	3,10	3,04	3,40
Kraftfoder, kr. pr. FE	3,41	3,81		
Kraftfoder, kr. pr. kg			3,74	3,98
Skrå og kager, kr. pr. kg				5,56
Korn, kr. pr. FE	1,45	2,07		
Korn og bælgstædt kr. pr. kg			2,15	2,14
Grovfoder, kr. pr. FE	1,37	1,42	1,40	1,33
Bruttoudbytte				
Mælkeindtægt, kr. pr. årsko	24.654	27.291	26.270	29.954
Tilvækstværdi, kr. pr. årsko*	2.238	3.197	3.251	3.067
Bruttoudbytte, i alt	26.892	30.488	29.521	33.021
Stykomkostninger				
Foderomkostninger, kr. pr. årsko	14.233	15.916	16.214	17.394
Øvrige stykomkostninger, kr. pr. årsko	2.075	2.095	2.280	2.015
Stykomkostninger i alt, kr. pr. årsko	16.308	18.011	18.494	19.409
Dækningsbidrag pr. årsko	10.584	12.477	11.027	13.612
Dækningsbidrag pr. kg EKM	1,25	1,46	1,28	1,55

* Værdiændring på besætningen udgør -431 kr./årsko i 2010 samt 318 kr. i 2011, 543 kr./årsko i 2012 og 11 kr./årsko i 2013

** Omkostninger til mineraler og vitaminer er i 2013 flyttet fra øvrige stykomkostninger til foderomkostninger.

Figur 1. Forskellen i dækningsbidrag mellem fjerdedelen med højeste dækningsbidrag og fjerdedelen med det laveste dækningsbidrag for konventionel, stor race og konventionel Jersey. Økologi, stor race viser forskellen mellem bedste og ringeste tredjedel målt på DB.

Figur 2. Udviklingen fra 2012 til 2013 inden for mælk leveret, tilvækst-værdi, foderomkostninger og diverse omkostninger. 187 besætninger fordelt i 4 grupper ud fra DB. Den bedste fjerdedel 2013 er sammenlignet med den ringeste fjerdedel 2013.

Tabel 4. Dækningsbidrag på konventionelle bedrifter med stor race, opdelt efter stigende dækningsbidrag pr. 2013. Gruppe 1 har det laveste dækningsbidrag og gruppe 4 det højeste. Data er fra 202 KvægNøglebesætninger.

Bedrifter pr. gruppe	51	50	50	51
Gruppe	1	2	3	4
Antal årskøer	168	189	243	238
Årsopdræt pr. årsko	1,03	0,99	1,01	1,00
Mælkeydelse pr. ko, kg EKM, leveret	9.001	9.378	9.802	10.487
Mælkepris, kr. pr. kg, leveret	2,84	2,86	2,87	2,88
Korn og bælgfrø, øre pr. kg	143	148	138	140
Kraftfoderblandinger, øre pr. kg	252	260	259	289
Råvarer (skrå og kager), øre pr. kg	256	253	261	253
Gns. pris pr. solgt levedyr	8.799	8.130	8.520	9.434
Kroner pr. årsko				
Mælkeindtægt	25.587	26.837	28.170	30.231
Tilvækstværdi*	2.464	2.726	2.912	3.157
Bruttoudbytte	28.051	29.563	31.082	33.388
Foder	14.873	14.743	15.179	15.253
Dyrelæge, medicin og avl	1.292	1.259	1.253	1.145
Diverse omkostninger	881	750	710	673
Stykomkostninger	17.026	16.752	17.143	17.070
Dækningsbidrag	11.025	12.812	13.940	16.318
Dækningsbidrag, kr. pr. kg EKM	1,22	1,37	1,42	1,56

Tabel 5. Tekniske nøgletal på konventionelle bedrifter med stor race, opdelt efter stigende dækningsbidrag pr. 2013. Gruppe 1 har det laveste dækningsbidrag og gruppe 4 det højeste. Data er fra 202 KvægNøgle-besætninger (sortering svarer til tabel 4).

Bedrifter pr. gruppe	51	50	50	51
Gruppe	1	2	3	4
TEKNISKE NØGLETAL				
Foderoptagelse og -udnyttelse				
Foderomkostninger, kr. pr. kg produceret EKM	1,55	1,50	1,47	1,39
Energiudnyttelse	94	96	97	98
Foderoptagelse kg TS pr. dag	22,0	22,3	22,5	23,3
Energioptagelse MJ/dag	141	143	146	151
Kg tørstof pr. årsko	8.027	8.125	8.221	8.517
Fodermængder/MPE*				
Kg kraftfoder færdigblandet	1.895	1.179	1.064	952
Kg råvarer (skrå og kager)	508	1.086	1.215	1.089
Kg kornprodukter	512	412	674	761
Majsensilage, FEN	2.446	2.811	2.820	2.814
Græsensilage, FEN	2.001	1.950	2.156	2.051
Grovfoders foderværdi, MJ NEL**/Kg TS	6,10	6,18	6,15	6,20
Dødelighed og reproduktion				
Døde køer, pct.	6,1	4,9	4,6	4,0
Døde kalve, 1-180 dage, pct.	7,3	6,7	5,2	4,2
Reproduktionseffektivitet, køer	0,18	0,21	0,21	0,23
Kviernes kælvningsalder, mdr.	25,8	25,6	25,3	24,9

*MPE: Mælkeproducerende enhed.

**NEL: Nettoenergi laktation.

Ti års udvikling – bedrifter med malkekvæg

Historisk høj mælkepris medførte, målt nominelt, det højeste dækningsbidrag i 10 år samt fremgang i driftsresultatet. Arkivfoto.

Tabel 1. Ti års udvikling i kvægbruget – alle malkeracer.

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antal bedrifter	5.697	4.995	4.668	4.410	4.202	3.737	3.719	3.449	3.616	3.445
Antal køer	92	95	103	110	121	133	139	152	158	162
Antal ha	98	93	108	113	119	129	137	138	145	153
Kg EKM pr. ko	8.155	8.253	8.481	8.583	8.603	8.799	8.813	8.739	8.891	9.148
Kr. pr. kg EKM	2,34	2,27	2,17	2,38	2,77	2,08	2,42	2,67	2,57	2,93
Kr. pr. kg EKM, 2013-priser	2,82	2,68	2,51	2,71	3,02	2,23	2,55	2,73	2,59	2,93
Resultatopgørelse i 1.000 kr. pr. bedrift										
Dækningsbidrag	1.537	1.452	1.511	2.049	2.275	1.264	2.254	2.679	2.726	3.033
Kontante kapacitetsomkostninger	640	678	742	892	1.063	1.176	1.292	1.435	1.526	1.621
Afskrivninger mv.	269	275	288	361	416	479	498	535	556	552
Resultat af primær drift	628	499	481	796	796	-392	463	709	644	861
Afkoblet EU-tilskud		277	376	401	417	433	463	457	481	488
Finansieringsomkostninger	459	429	482	684	1.159	970	1.030	974	933	905
Driftsresultat	169	347	375	512	54	-928	-104	192	192	444
Driftsresultat 2013-priser	204	410	433	584	59	-996	-109	197	194	444
Balance i 1.000 kr. pr. bedrift										
Samlede aktiver	13.272	16.286	21.177	25.933	29.632	28.402	30.236	29.009	29.851	30.153
Gæld i alt	9.148	9.816	10.999	14.392	17.542	18.975	20.968	22.119	22.884	23.866
Gæld pr. årsko	99	103	107	131	145	143	151	146	145	147
Dækningsbidrag pr. produktionsenhed										
Dækningsbidrag pr. ko, stor race (konv.)	10.545	11.179	10.138	11.619	13.321	5.151	9.947	11.850	11.064	13.534
DB pr. kg EKM, stor race (konv.)	1,25	1,28	1,13	1,28	1,46	0,56	1,08	1,29	1,18	1,40
DB pr. kg EKM, stor race 2013-priser	1,51	1,51	1,31	1,46	1,59	0,60	1,14	1,32	1,19	1,40

Tabel 1. Fra 2004 til 2008 er jordværdien delvis opgjort efter den offentlige vurdering, mens det fra 2009 og fremefter følger jordværdien dagsværdien. Ændringen i opgørelsesprincipperne gør at aktiverne ikke er direkte sammenlignelige fra år til år i tabel 1.

Totaløkonomitallene er fra VFL's økonomidatabase, mens opgørelserne af dækningsbidrag pr. ko og pr. kg EKM stammer fra KvægNøglen.